

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXIII. De Solutionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

TITULUS XXIII.

De Solutio nibus.

SUMMARIUM.

1. Solutio quid ?
2. Ad solutionem obligati & Clerici.
3. Quibus tamen est beneficium competentia.
4. Nec cogendi cedere bonis.
5. Privi. competentia Clericus an renuntiare possit?
6. Debitor creditori non petenti quando solvere tenentur.
7. In dote solutum esse quis probet. [tioni.
8. Exceptio per errorem omissa locum dat repeti-
9. Effectus solutionis.

Obligatio nis finis ad solutionem tendit : quæ largius sumpta compensationem, acceptationem, confusionem, transactionem, similesque satisfactionis species continet. Propriè sumpta est ejus, quod in obligationem deductum, naturalis præstatio. * Ad hanc tenetur quisquis justè obligatus, etiam Clericus; neque enim illi hæc in re privilegium: imo & Ecclesia, ratione debiti, per Prælatum ejus nomine contracti, & successor ratione prædecessoris, quatenus obligatio concernit Ecclesiæ utilitatem, *c. 1. h. r.* Neq; alias Ecclesiam conveniri æquum: ut nec debitum proprio Prælato nomine contractum successorem, aut Ecclesiam tenet, etiam si Ecclesia sit deducta in obligationem. Quod minime permillum Prælatis, qui obligantes Ecclesiam pro suis aut alienis debitis, suspenduntur hoc ipso ab administratione & spiritualium & temporalium, *c. 2. h. r.* Quo casu in hæredes Prælati agatur, qui tenentur nomine defuncti etiam ad ea, quæ ex delicto veniunt, *c. fin. inf. De sepult.*

Est verdè Clericis beneficium competentia, id est ne possint exciri ultra quam facere possunt, juxta *c. Odonardus 3. h. r.* ubi sufficit, si Clericus, qui satisfacere non potest, idoneam cautionem præstet de satisfaciendo, ubi ad pinguiorum fortunam devenit, ut in carcere detru-di aut derineri nequeat, & excommunicationis sententia in eum lata sit relaxanda, ne cogatur ad impossibile. * Ubi aliqui volunt eum cogi cedere bonis: quod non est probabile, *arg. l. Adiles 6. D. De rejud.* ubi miles non cogitur ad cessionem, nec ultra, quam facere potest, convenitur, ne avocetur à militia. Quæ ratio etiam in

Clerico militat, ne avocetur à divinis. Abbatis *d. c. 3. Covar. 2. Variar. Ref. c. 1. nu. 9. Barthol. l. Alia 14. §. eleganter n. 13. D. Solutio marum.*

Quæritur autem: An prædicto privilegio Clericus possit renuntiare? R. Non videtur, quod privilegium hoc sit concessum nomine ordinis, ne in ejus opprobrium Clericus bonis spoliatus cogatur mendicare, & à divinis avocetur. Ut hoc beneficium sit cætenus publicum, cui non renuncietur privatorum pactis, *l. ius publicum D. De pactis.* Nihil facit, quod aliqui dicunt, militem posse huic privilegio renuntiare, per *l. pen. Cod. De pactis.* Nam nega optimè potest, *d. l. pen.* agi de privilegio publico, sed de eo, quod personæ concessitur, cui renuntiationem etiam Clerico competere non est dubium. *Barb. d. loco n. 20.* Quo modo privilegium Clero certæ provincie concessum, in cogi possit alibi ad solutionem, potest etiam Clerus sibi auferre, ei renuntians, quod tamen respiciat personas. Exemplum est *l. d. l. l. 17. sup. De foro compet.*

Cæterum tenetur debitor solvere creditorem etiam non petenti, propter metum, aut aliam causam, eum invadere alienum & injustè detinere paria sunt, *c. pen. sup. De rebus spoliatis.* In istam detentionem hic in debitore causam metus, quo adficitur creditor, quò minus debitum exigat, cujus cessatio non debet debitum prodesse, nec inducere liberationem.

Indebitè à se solutionem factam allegari non auditur, nisi probet, *c. fin. h. r.* eo quod non præsumatur quis tam supinus, ut indebitas pecunias effundat, *l. Cum de indebito 25. D. De probat.* Nisi solvens sit pupillus, mulier, minor, aut alias rerum forensium imperitus, aut etiam cautio indebitè exposita dicatur, & indilicet loquantur. Est enim hic in casibus præsumptio contrarium. *d. l. 25. §. 1. & §. fin.* Uti & si non primò insitatus solutionem, convictus debito fuerit; tunc enim eum onerat præsumptio debito accepto, ut probatio ei incumbat, debitum fuisse, quod recepit, *d. c. fin. h. r.*

Exceptio omissa per errorem, quatenus obligationem & obligationem elidit, facit indebitum esse solutum, datque locum repetitioni. Aliter se res habet, si exceptio tantum moretum solutionem, quia solutum non potest videtur verè non debitum, ut repeti nequeat secundum

dicta D. De Condit. in deb. & Inst. Quibus modis de contrah. oblig. §. 2.

Solutionis effectus est, quod liberet, facta ab eo, cui libera rerum administratio & distrahendi licentia; cui debetur; ejus rei, quae debetur, & quidem integrè, loco ac tempore debitor; quae de re latius D. h. r. & Inst. Quib. modis tollitur oblig. §. 1.

TITULUS XXIV.

De Donationibus.

SUMMARIUM.

1. Donatio quid, & quos prolo.
2. Donare prohibentur Religiosi: item Clerici, Prælati, certis casibus.
3. Episcopo quatenus alicui concedatur de rebus Ecclesie sue.
4. Ecclesiarum donationes quando licite fiant.
5. Filiis fam. quando & de quibus donare liceat.
6. Quae res donari possint.
7. Donatio quatenus stricti juris.
8. Effectus donationis.
9. Donatio acceptanda à donatario. (rum.)
10. Donatio revocatur ex supernascentia libero.
11. Item ex causa ingratitudinis.
12. An ex aliis causis non expressis in c. fin. h. t.
13. Heredi an revocare liceat?
14. An collatori beneficii?
15. Feudum ob ingratitudinem Prælati in dominum quatenus auferatur.
16. Donatio ex turpi causa facta, veluti à milite concubina, revocari potest.
17. An & à Clerico facta fornicaria?
18. Donatio Constantini Imp. facta Silvestro Papa an rata & firma?

Donatio cum magis ad beneficii causam quam contracti negotii speciem pertinet, nec civilis, nec Canonum jure contractuum tractatui inferitur, etsi non male contractibus juris gentium nominatim adnumeretur, cum constet duorum consensus, donantis scilicet & donatarii, & habeat nomen specificum, & hodie actionem, quae cogatur donans tradere rem donatam, ut infra dicitur.

1. Est autè liberalitas, nullo jure cogente facta. Alia est simplex, quae & proprie donatio dicitur, ad qua spectat dara definitio, cujus generis est donatio inter vivos. Alia ob causam, cujus generis est donatum nomine dotis, donationis

propter nuptias, eujusmodi proprium donationis nomen non merentur; causae enim nomine ea venit, per quam quis cogitur ad donandum. Ut donatio mortis causa rectè adscribatur donationi simplici, cum non coactè, sed libere fiat, quae de re latius D. Cod. & Inst. h. r.

Donat quilibet, cui est libera rerum suarum administratio. Non donant ergò Religiosi, cum nihil proprii habeant, nec liberam rerum Ecclesiae administrationem, non Clerici fructus suorum beneficiorum in usus profanos & inhonestos profundunt sine peccato. Prælati non alias donant res suarum Ecclesiarum, aut Monasteriorum, quam si parvae sint quantitates, & ferat consuetudo, & h. t. Quas alias successor revocabit tam à Clericis, quam à laicis, c. 2. h. r. nisi causa & solemnitas ratam faciant donationem, sup. Tit. 12. aut tantumdem offeratur Ecclesiae, c. 3. & 4. sup. tit. 12. In feudum posse Prælatum dare rem in feudum solitam dictum supra Tit. 20. & reperitur e. 5. h. r. Non obstante juramento de non infeudando, quia intelligitur de re non solita infeudari.

Concessum autem Episcopo donate constructo à se Monasterio partem quinquagesimam, aut alteri Ecclesiae non monasticæ centesimam reddituum suae Ecclesiae, can. Bona pen. 12. qu. 2. quatenus ea res non cedit in grave Ecclesiae suae detrimentum; nam eatenus donatio revocanda foret, nisi hujusmodi revocatio legitima præscriptione aut alia exceptione excludatur, c. pen. b. Prædictam summam non excedit Episcopus, etiam si nullum subit detrimentum suae Ecclesiae, sine consensu Pontificis, d. c. pen. Hospitalarii in suum præjudicium se & domum suam alteri loco religioso subicere donando non prohibentur, ubi contentus omnium adest, c. 8. h. r.

Ecclesiarum donationes privatis quidem non fiunt personis, quoad beneficium, nisi vacent, secundum dicta supra Tit. 8. rectè tamen proprietates earum transfertur in locum religiosum ab Episcopo, etiam si non vacent quoad beneficia, salvo jure eorum quibus beneficia collata quoad vitam, c. 4. h. r. Ecclesiam pro loco concedens Episcopus simpliciter, videtur etiam concedere proventus omnes, consensu tamen Capituli sui; excepto Cathedralico, c. 7. 1004. quod solvitur in signum subjectionis, à qua

